

Projekt z dnia 8 listopada 2006 r.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ ¹⁾
z dnia 2006 r.

w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym

Na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Szkoły, przedszkola i placówki publiczne umożliwiają uczniom należącym do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym podtrzymywanie i rozwijanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej oraz własnej historii i kultury poprzez:

- 1) naukę języka mniejszości narodowej lub etnicznej, zwanych dalej "językiem mniejszości" oraz języka regionalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. Nr 17, poz. 141 i Nr 63, poz. 550);
- 2) naukę historii, geografii i kultury kraju pochodzenia mniejszości narodowej;
- 3) prowadzenie zajęć artystycznych lub innych dodatkowych zajęć.

§ 2.1. Naukę języka mniejszości, języka regionalnego oraz nauczanie historii, geografii i kultury kraju pochodzenia mniejszości narodowej organizuje dyrektor szkoły na pisemny wniosek, składany - na zasadzie dobrowolności – przez rodziców (prawnych opiekunów) ucznia lub samego ucznia, po ukończeniu przez niego 16 lat.

2. Naukę języka mniejszości lub języka regionalnego w ramach planu zajęć przedszkolnych organizuje dyrektor przedszkola na pisemny wniosek, składany - na zasadzie dobrowolności - przez rodziców (opiekunów prawnych).

3. Wnioski, o których mowa w ust. 1 i 2, składa się odpowiednio dyrektorowi szkoły lub przedszkola w okresie przygotowania organizacji roku szkolnego lub przy zgłoszeniu dziecka do szkoły lub przedszkola. Wniosek jest ważny do czasu ukończenia szkoły.

§ 3. Nauczanie języka mniejszości lub języka regionalnego może być organizowane:

1) w szkołach lub oddziałach z nauczaniem w języku mniejszości lub regionalnym, w których zajęcia są prowadzone w tym języku, z wyjątkiem nauczania przedmiotów: język polski, historia i geografia Polski, a w szkole podstawowej – język polski oraz historia i społeczeństwo oraz w kształceniu zintegrowanym - treści nauczania języka polskiego oraz w przedszkolach lub oddziałach przedszkolnych z zajęciami prowadzonymi w tym języku;

2) w szkołach lub oddziałach dwujęzycznych, w których zajęcia z każdego przedmiotu są prowadzone w dwóch językach, z których jednym jest język polski, a drugim język mniejszości lub język regionalny oraz w przedszkolach lub oddziałach przedszkolnych, w których zajęcia prowadzone są dwujęzycznie;

3) w szkołach lub oddziałach z dodatkową nauką języka mniejszości lub języka regionalnego, w których zajęcia ze wszystkich przedmiotów prowadzone są w języku polskim, z wyjątkiem przedmiotu dodatkowego, jakim jest język mniejszości lub język regionalny oraz w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych, w których zajęcia w języku mniejszości lub regionalnym są prowadzone w wymiarze 4 godzin tygodniowo;

4) w międzyszkolnych zespołach nauczania języka mniejszości lub języka regionalnego.

§ 4. W oddziałach z nauczaniem w języku mniejszości lub regionalnym dla dzieci sześcioletnich wprowadza się język polski w wymiarze 4 godzin tygodniowo.

§ 5. Oddziały, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1-3 są organizowane, gdy na naukę języka mniejszości lub języka regionalnego na poziomie danej klasy/oddziału przedszkolnego zgłosi się co najmniej 7 dzieci w przedszkolu, 7 uczniów w szkole podstawowej i gimnazjum i 14 uczniów w szkole ponadgimnazjalnej.

§ 6. W przypadku, gdy liczba zgłoszonych uczniów jest mniejsza niż określona w § 5, nauczanie języka (w języku) mniejszości lub regionalnego organizuje się w grupach międzyoddziałowych lub międzyklasowych, z tym, że:

- 1) grupa międzyoddziałowa - utworzona z uczniów różnych oddziałów tej samej klasy - nie może liczyć mniej niż 7 uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach i mniej niż 14 uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych;
- 2) grupa międzyklasowa - utworzona z uczniów różnych klas - pracuje na zasadach stosowanych w klasach łączonych i nie może liczyć mniej niż 3 i więcej niż 14 uczniów.

§ 7.1. Jeżeli w szkole nie ma możliwości zorganizowania nauczania języka mniejszości lub języka regionalnego z powodu zbyt małej liczby zgłoszonych uczniów lub braku nauczyciela, dyrektor szkoły przekazuje listę uczniów zgłoszonych na naukę tego języka organowi prowadzącemu szkołę, który uwzględniając możliwości komunikacyjne, organizuje międzyszkolne zespoły nauczania.

2. Liczba uczniów w zespole międzyszkolnym nie może być mniejsza niż 3 i większa niż 20.

3. Wymiar godzin przeznaczonych na naukę języka mniejszości lub języka regionalnego w międzyszkolnych zespołach nauczania wynosi 3 godziny tygodniowo.

§ 8. Nauczanie języka mniejszości, języka regionalnego oraz historii i geografii kraju pochodzenia mniejszości narodowej odbywa się na podstawie programów nauczania i podręczników szkolnych dopuszczonych do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, na podstawie przepisów w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego programów wychowania przedszkolnego, programów nauczania oraz cofania dopuszczenia.

§ 9. W szkołach i placówkach publicznych można organizować zajęcia artystyczne i inne zajęcia, umożliwiające podtrzymywanie tradycji i kultury mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.

§ 10. W wykonywaniu zadań, o których mowa w § 1, organy prowadzące szkoły i placówki oraz dyrektorzy szkół i placówek współdziałają z organizacjami mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.

§ 11. Podtrzymywanie poczucia tożsamości religijnej uczniów regulują przepisy o warunkach i sposobie organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach.

§ 12. Szkoły mogą, w razie takiej potrzeby, podejmować dodatkowe działania wspomagające edukację uczniów romskich oraz pomocne w podtrzymywaniu ich tożsamości etnicznej, polegające w szczególności na prowadzeniu dodatkowych zajęć, w tym o charakterze wyrównawczym, oraz na zatrudnianiu asystentów edukacji romskiej na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w ustawie z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593, z późn. zm.³⁾).

§ 13. Sposób organizacji nauki języka i kultury kraju pochodzenia dla uczniów niebędących obywatelami polskimi określają przepisy w sprawie przyjmowania osób niebędących obywatelami polskimi do publicznych przedszkoli, szkół, zakładów kształcenia nauczycieli i placówek.

§ 14. Do organizacji nauki języka mniejszości narodowej lub etnicznej oraz języka regionalnego w szkołach ponadpodstawowych stosuje się przepisy dotyczące szkół ponadgimnazjalnych.

§ 15. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej uczniów należących do mniejszości narodowych i grup etnicznych (Dz. U. Nr 220, poz. 1853).

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

- 1) Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 131, poz. 907).
- 2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 144, poz. 1043.
- 3) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 214, poz. 1806, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 23, poz. 192, Nr 122, poz. 1020 oraz z 2006 r. Nr 79, poz. 549.

Uzasadnienie

Realizację prawa osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce do nauki języka lub w języku oraz historii i kultury mniejszości regulują przepisy art. 13 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty wraz z aktem wykonawczym, którym jest rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej uczniów należących do mniejszości narodowych i grup etnicznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 220 poz. 1853).

W dniu 1 maja 2005 r. weszła w życie ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. Nr 17 poz. 141), definiująca pojęcia "mniejszość narodowa", "mniejszość etniczna" i "język mniejszości" oraz wprowadzająca nową kategorię "język regionalny", którym – w rozumieniu ustawy - jest język kaszubski. Przepisy art. 20 tej ustawy gwarantują grupie obywateli polskich posługujących się językiem regionalnym prawo do organizowania nauki tego języka (lub w tym języku) na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Zachodzi zatem konieczność dostosowania terminologii występującej w przepisach oświatowych do terminologii wprowadzonej ustawą z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, przez:

- zastąpienie terminu "grupa etniczna" nowym brzmieniem "mniejszość etniczna",
- wprowadzenie terminów "język mniejszości narodowej", "język mniejszości etnicznej" i "język regionalny"

oraz dookreślenia zasad i trybu organizowania nauki języka regionalnego.

Ponieważ zmiany te dotyczą większości przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej..., zdecydowano o opracowaniu jego nowej wersji.

W projekcie zaproponowano ponadto nową wersję przepisów dotyczących edukacji uczniów pochodzenia romskiego (§ 12), uwzględniając doświadczenia realizacji rządowego programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce na lata 2004-2013. Działaniami ocenianymi jako najbardziej istotne dla podnoszenia jakości edukacji uczniów pochodzenia romskiego jest organizowanie zajęć wyrównawczych oraz zatrudnianie asystentów edukacji romskiej (na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w Załączniku Nr 3 do ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych – Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 z późn. zm.). Dodatkowe koszty wynikające z podejmowania przez szkoły powyższych działań finansowane są z części oświatowej subwencji ogólnej naliczanej według wag odnoszących się do uczniów mniejszości narodowych, etnicznych i uczniów posługujących się językiem regionalnym.

W projekcie uszczegółowiono również zasady organizowania nauczania języka mniejszości i języka regionalnego w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych.

Przepisy te nie zmieniają dotychczasowej praktyki w tym zakresie, a jedynie precyzują przepisy odnosząc je bezpośrednio do przedszkola lub oddziału przedszkolnego.

Projekt został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Rozporządzenie jest adresowane przede wszystkim do mniejszości narodowych i etnicznych w Rzeczypospolitej Polskiej i społeczności posługującej się językiem regionalnym-kaszubskim, do organów prowadzących szkoły, do których uczęszczają uczniowie należący do tych środowisk oraz dyrektorów i nauczycieli tych szkół, a także do innych osób podejmujących działania na rzecz podtrzymywania tożsamości kulturowej i językowej mniejszości.

2. Konsultacje społeczne

Projekt zostanie przekazany następującym związkom zawodowym oraz partnerom społecznym:

- 1) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki;
- 2) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 3) Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania „Solidarność”;
- 4) Wolny Związek Zawodowy "Sierpień 80”;
- 5) Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność”;
- 6) Zarząd Krajowy Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce;
- 7) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania "Oświata”;
- 8) Krajowa Sekcja Oświaty NSZZ "Solidarność 80”;
- 9) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;
- 10) Związek Zawodowy "Rada Poradnictwa”;
- 11) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
- 12) Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
- 13) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
- 14) Rzecznik Praw Dziecka;
- 15) Krajowe Porozumienie Rodziców i Rad Rodziców;
- 16) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 17) Konfederacja Stowarzyszeń Nauczycielskich;
- 18) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich;
- 19) Polskie Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół;

- 20) Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność";
 - 21) Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego;
 - 22) Komisja Wspólna Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych.
- Wyniki konsultacji zostaną omówione po ich przeprowadzeniu.

3. Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych

Z uwagi na fakt, że nauczanie języka kaszubskiego jest organizowane w szkołach publicznych od 1993 r., a od kilku lat jest finansowane z części oświatowej subwencji ogólnej (według zasad dotyczących szkół dla mniejszości narodowych i etnicznych), wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość oraz sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość oraz sytuację i rozwój regionalny.

5. Wstępna opinia o zgodności projektu rozporządzenia z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.